

صلح با طالبان!

مسعود اندیشمند

24-02-2013

مقاله ای در عنوان "نقشه راه افغانستان بسوی گذشته" نوشته ی خانم چایز در دیسامبر سال پار نقدی بر سند فاش شده ای زیر عنوان نقشه راه روند صلح بسوی ۲۰۱۵ نگاشته شده بود. وی در نوشته اش از نقش بیش از حد پاکستان در صلح چایز که ساختار این سند را^[i] روند صلح در افغانستان خیلی بد بین بودⁱ محصول دوکشور نمود، ساختار نوشتار در آن سند انگلیسی بریتانوی است (که نشاندهنده ی دخالت بریتانیا در گفتگوها است). در مذاکرات این توافقنامه بین افغانستان و پاکستان که در نوامبر سال ۲۰۱۲ صورت گرفته بود از افغانستان رئیس جمهور کرزی و از طرف پاکستان فرمانده ارتش آن اشفاق پرویز کیانی حضور داشت.

گفتگو های تازه بین دو کشور پاکستان و افغانستان در لندن با میزبانی دیوید کمرون چیزی بیش از دو ماه پس از آن توافقنامه (سند فاش شده) صورت گرفت. درین دیدار سه جانبه بر علاوه رئیس جمهور پاکستان، رئیس آی اس آی و فرمانده ارتش پاکستان هم حضور داشت. به نظر میرسد که این دیدار، پیگیری آن توافقنامه دومه قبل باشد که حضور آقای کیانی درین دیدار احتمال دخالت انگلیس را در طرح آن سند بیشتر مسیازد. ولی درینجا چون گفتگوهای صلح محور اصلی بحث است پرسشهای را درین مورد بمیان می آورد.

وقتی به دخالت نظامی امریکا و هم پیمانانش در افغانستان نگاه کنیم، علت و هدف آنرا در جهت نابودی گروه القاعده و سقوط رژیم طالبان در افغانستان می یابیم. امریکا تا حدی درین هدف خود موفق شد و بعداً با افزایش نیروهای بیشتر و حضور نیروهای ناتو به جنگ علیه طالبان در جهت تأمین صلح و ثبات ادامه داد. ولی حالا شاهد تناقضاتی در سیاست های امریکا هستیم. امریکا با جامعه بین المللی حالا سخن از مذاکرات با همان طالبانی میزند که در قدم اول بخاطر نابودیشان داخل خاک افغانستان گردیده بودند. البته امریکا، بریتانیا و هم پیمانانشان با خروج همزمان نیروهای خود به جهان نشان میدهند که در افغانستان دست آوردهایی داشته اند. بذر دموکراسی را با وجود کاستی هایش کاشتند، در بهبود اوضاع مختلف اجتماعی و سیاسی و اقتصادی کمک نمودند... و بالآخره صلح را هم با آغاز مذاکرات با مخالفان دولت (طالبان) که کوشش میشود تا پیش از خروج نیروهای خارجی نتایجی را در برداشته باشد، تأمین کردند.

درین نشست بین سه کشور خبر از موافقت در مورد گفتگو با طالبان در شش ماه . ولی مذاکرات حکومت افغانستان در مورد چنین صلح با طرف^[ii] آینده میروندⁱⁱ مقابل پرسش برانگیز است. نخست اینکه رئیس جمهور افغانستان سخن از صلح با کسانی میزند که به گفتگوی دوجانبه هیچ علاقه ی جدی نشان نمیدهند. از یک طرف سخن از صلح میزنند و از طرف دیگر دست به سمت مخالف آن، با کشتار دولتمردان و شهروندان افغانستان در حرکت اند. درین چند ماه اخیر سخن از

جدی بودن مذاکرات با طالبان با پشتیبانی پاکستان می‌رود. سفر پنج روزه ی که به دنبال سفر صلاح الدین ربانی رئیس^[iii] وزیر دفاع کشور بسم الله محمدیⁱⁱⁱ . ولی آیا صلح^[iv] شورای عالی صلح بود اقدامیست در بهبود روابط بین دو کشور^{iv} با طالبان امکان پذیر خواهد بود؟ وقتی به دست آورد های دولت افغانستان بعد از دخالت جامعه ی بین الملل نگاه کنیم با همه کاستی هایش پیشرفت های در سطوح مختلف در کشور صورت گرفته است. آزادی گسترده ی نسبی رسانه ها، تأسیس موسسات تعلیمی (مدارس، دانشگاه ها و دیگر تسهیلات تحصیلی)، امکان رفتن زنان (اکثراً در شهرها) به موسسات تعلیمی (که در جریان حکومت طالبان حتی بیرون شدن زنان از خانه هایشان بدون مرد ناممکن بود، در واقع زنان در یک چار دیواری زندانی بودند).

با اینحال وقتی به این همه دست آورد حکومت نگاه شود، طالبان مخالف ساختار یک چنین حکومتی اند. وقتی سخن از گفتگوها در مورد صلح با طالبان می‌رود طبعاً طالبان هم خواستهایی در ساختار حکومت میداشته باشند. وقتی طالبان مخالف یک حکومتی اند که در آن رسانه ها آزاد اند، زن ها میتوانند به مدرسه بروند و بحیث افراد جامعه مانند مردان فعالانه کار کنند، چگونه چنین افراد در مورد صلح و آینده ی کشور با دولت به صحبت می پردازند؟ طالبان که یک امارت کاملاً اسلامی "طالبی" میخواهند آیا با دولت فعلی کنار خواهند آمد؟ آیا دولتمردان افغانستان و شهروندان آن تن به چنین صلحی با طالبان خواهند داد؟

یاد داشتها و منابع

ⁱ<http://kabulpress.org/my/spip.php?article140697>

ⁱⁱhttp://www.bbc.co.uk/persian/afghanistan/2013/02/130204_zs_karzai_zardari_london.shtml

ⁱⁱⁱhttp://www.bbc.co.uk/persian/afghanistan/2013/01/130129_l09_afghan_defence_ministry_to_pakistan.shtml

^{iv}http://www.bbc.co.uk/persian/afghanistan/2013/01/130129_l09_afghan_defence_ministry_to_pakistan.shtml